

SYNODALITA – Koniec Cirkvi, ako ju poznáme?, I. časť: Synodálna Cirkev – je ešte katolícka?

Paweł Chmielewski

12. januára 2022 ✚ Cirkev ✚ Synodalita

Zdroj: flickr.com

Synodálna Cirkev - je ešte katolícka?

V sobotu 9. októbra 2021 sa v Ríme začala nová synoda biskupov. Jej mottom je „Smerom k synodálnej Cirkvi: spoločenstvo, participácia a misia“. Synoda má natrvalo premeniť katolícku Cirkev – na synodálnu Cirkev. Ako povedal pápež František pri otvorení, citujúc otca Yvesa Congara OP, *„nepotrebujeme vytvoriť novú Cirkev, potrebujeme vytvoriť inú Cirkev“*. „Synodalita“ zahŕňa rozsiahle „konzultácie“ pápeža a biskupov. Na názor sa majú pýtať nielen veriacich katolíkov, ale aj pravoslávnych, protestantov, nekresťanov a odpadlíkov, keďže bolo uvedené, že každý pokrstený má právo zúčastniť sa na synode na jej najnižšej úrovni.

Veľkými podporovateľmi synodality sú hierarchia a laickí cirkevní aktivisti v Nemecku a v Latinskej Amerike. Tí prví chcú využiť synodálnosť na legalizáciu požehnania homosexuálnych párov, pripustenia žien do kňazskej vysviacky, zrušenie celibátu a odovzdanie kontroly nad biskupmi laikom.

Tí druhí chcú objavovať „duchovné hodnoty“ indiánskych kultov a povier a načúvať „plač Matky Zeme“, aby pochopili, ako zmeniť Cirkev a svet. Myšlienky, ktoré rozvíjajú, nie sú určené len pre ich krajiny, ale pre celú Cirkev. Najmä Nemci chcú, aby ich názory na LGBT alebo kňazstvo prijala celá Európa vrátane Poľska – a majú v tomto smere veľmi vplyvných spojencov. Je teda synodalita cestou k odstráneniu celej katolíckosti Cirkvi?

Cirkev ako obrátená pyramída

Globálny synodálny proces nie je obyčajná synoda. Predchádzajúce synody mali začiatok a koniec a zaoberali sa úzko zameranými témami. Súčasná synoda sa podľa pápežovej vôle nemá nikdy skončiť – má to byť proces, ktorý zmení Cirkev. Akým spôsobom?

Svätý Otec sa 18. septembra prihovril rímskym diecézám. Hovoril o tom, čo je synodalita a ako má vyzerat Cirkev budúcnosti. Pápež predstavil dva základné obrazy alebo metaforu na pochopenie toho, čo chce

dosiahnuť.

Po prvé, František prirovnal katolícku Cirkev k vode. Povedal, že ak voda netečie, začne hniť. Tak je to aj s Cirkvou – musí byť v pohybe, napredovať, inak v nej začnú hnilobné procesy. Preto vieme, že pre synodálny proces je rozhodujúcim pohybom vpred, je to vývoj a zmena.

Ako má prebiehať? Pápež povedal, že ide o to, aby sa upustilo od rozdelenia na tých, ktorí učia, a tých, ktorí sú vyučovaní. *„Je toľko odporu voči prekonaniu obrazu Cirkvi, ktorá je pevne rozdelená na vedúcich a poddaných, na tých, ktorí učia, a tých, ktorí sú vyučovaní. (...) Synodálna Cirkev obnovuje horizont, z ktorého vychádza Kristus: stavať hierarchické monumenty znamená zakrývať Ho. Pastieri idú s ľuďmi: my, pastieri, ideme s ľuďmi, niekedy vpredu, niekedy uprostred, niekedy vzadu,“* povedal doslova.

Svätý Otec tak nadviazal na obrazy, ktoré použil v posolstve zo 17. októbra 2015 pri príležitosti päťdesiateho výročia ustanovenia Synody biskupov svätým Pavlom VI. František uviedol, že Cirkev by mala mať štruktúru „obrátenej pyramídy“. *„(V) Cirkvi, ako v obrátenej pyramíde, je vrchol pod základňou. Preto sa tí, čo vykonávajú moc, nazývajú ‚služobníci – ministri‘, lebo podľa pôvodného významu slova sú najmenší zo všetkých.“* To sú teoreticky veľmi krásne odkazy na cnosť pokory.

Problém je v tom, že keď sa k „obrátenej pyramíde“ pridá požiadavka *„prekonať rozdelenie na tých, ktorí učia, a tých, ktorí sú učení“*, vznikne zmes, ktorá zaváňa egalitarizmom. Zatiaľ čo ešte v roku 2015 sa pápež veľmi jasne zmieňoval o primáte a najvyššej úlohe pápeža, v posledných rokoch sme o tom počuli oveľa menej. V roku 2019 sa kardinál Oscar Rodríguez Maradiaga, predseda elitnej Rady kardinálov, ktorá radí pápežovi pri práci na reforme Rímskej kúrie, zaujímavo vyjadril o budúcnosti Cirkvi. Purpurát povedal, že Cirkev bude mať v budúcnosti štruktúru „obrátenej pyramídy“ – a spojil to napríklad s udelením novej doktrínálnej právomoci biskupským konferenciám. Okrem toho vieme, že František intenzívne uvažuje o novom chápaní Petrovho primátu, čo by do istej miery obmedzilo doterajšiu úlohu pápežstva.

Vo svojej programovej encyklike *Evangelii gaudium* napísal, že dnes je potrebná „konverzia pápežstva“ (sic). V spomínanom príhovore z roku 2015 sa zasa odvolal na slová svätého Jána Pavla II. vyslovené na konci jeho pontifikátu v roku 2003, v ktorých pápež hovoril o hľadaní takej formy *„výkonu primátu, ktorá by bola otvorená novej situácii bez toho, aby vôbec odmietla podstatné prvky tohto poslania“*. Samozrejme, ide o ekumenizmus. Kardinál Mario Grech, vedúci sekretariátu Biskupskej synody a hlavný organizátor novej synody, upozornil na tento kontext v rozsiahlom rozhovore, ktorý poskytol Andreovi Torniellimu v máji 2021, hneď po oznámení zvolania celosvetového synodálneho procesu. *„Môžeme si byť istí, že táto cesta prinesie veľké ovocie na ekumenickej úrovni. (...) Synodalita nám ponúka primeraný rámec na pochopenie hierarchickej služby, najmä služby petrovskej,“* povedal.

Priebeh

Synodálny proces sa začal v Ríme, ale hneď potom vyštartoval vo všetkých diecézach sveta. 17. októbra biskupi slávili slávnostnú svätú omšu, ktorou symbolicky začali prvú fázu synody – konzultácie s Božím ľudom. Podľa usmernení Svätej stolice sa konzultácií môže zúčastniť ktokoľvek; môže taktiež hovoriť, čo si myslí, pokiaľ chce pomôcť Cirkvi budovať synodalnosť; možno odpovedať na otázky, ktoré Vatikán navrhol v pracovných dokumentoch pre synodu, alebo je možné formulovať vlastné témy a otázky.

Biskupi potom budú musieť urobiť syntézu z konzultácií v diecézach a postúpiť ju biskupskej konferencii. Biskupská konferencia vypracuje jednu syntézu zo všetkých diecéznych syntéz a pošle ju do Ríma. Tým sa v apríli 2022 ukončí prvá fáza konzultácií s Božím ľudom. Vatikán potom tieto syntézy spracuje do *Instrumentum laboris* – nástroja pre ďalšiu prácu, ktorý bude predstavený v septembri budúceho roka. Potom sa začne kontinentálna fáza, v rámci ktorej budú delegáti biskupov z jednotlivých krajín na kontinentálnej úrovni spoločne diskutovať o *Instrumentum laboris*. Výsledok týchto diskusií, ktoré musia prebehnúť najneskôr do marca 2023, sa spracuje do písomných syntéz a dokumentov a opäť sa zašlú do Ríma. Vatikán ich opäť prepracuje a pripraví druhé *Instrumentum laboris*, ktoré bude publikované v júni 2023.

Tým sa začne univerzálna fáza, ktorá sa skončí v októbri 2023 stretnutím biskupov v Ríme. Či výsledkom tohto stretnutia budú konkrétne dokumenty, alebo skôr len dojmy, vízie a sny, sa ešte len uvidí. Celú operáciu riadi Generálny sekretariát Biskupskej synody. Jej tajomníkom alebo správcom je kardinál Mario Grech a podsekretármi sú augustiniánsky biskup Luis Marin de San Martin OSA a misionárka Ježiša Krista, sestra Nathalie Becquartová MCJ.

(Pokračovanie)

URL adresa článku: <http://christianitas.sk/synodalita-koniec-cirkvi-ako-ju-pozname-i-cast-synodalna-cirkev-je-este-katolicka/>